

1. feladat (5+9=14 pont)

a) Adja meg $x_0 \in \mathbb{R}$ esetén $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = A$ definícióját. (x_0 az f értelmezési tartományának torlódási pontja.)

b) A definíció alapján lássa be, hogy $\lim_{x \rightarrow 1} \sqrt{7x+9} = 4$.

Mo. a) $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = A$, ha minden $\varepsilon > 0$ számhoz létezik olyan $\delta(\varepsilon) > 0$, hogy $0 < |x - x_0| < \delta(\varepsilon)$ esetén $|f(x) - A| < \varepsilon$. **(5p)**

b) Legyen $\varepsilon > 0$.

$$|\sqrt{7x+9} - 4| \stackrel{(3p)}{=} \left| \frac{7x+9-16}{\sqrt{7x+9}+4} \right| \stackrel{(2p)}{<} \frac{7|x-1|}{4} < \varepsilon \stackrel{(2p)}{\iff} |x-1| < \frac{4\varepsilon}{7}$$

vagyis $\delta(\varepsilon) \stackrel{(2p)}{=} \frac{4\varepsilon}{7}$.

2. feladat (16 pont)

Adja meg az $z^4 - (1-2i)z^2 - i - 1 = 0$ egyenlet összes megoldását exponenciális alakban!

Mo. $\frac{1-2i + \sqrt{(1-2i)^2 + 4i + 4}}{2} = \frac{1-2i + \sqrt{1}}{2}$ **(5p)**, vagyis $z^2 \stackrel{(1p)}{=} -i \stackrel{(2p)}{=} e^{-i\frac{\pi}{2}}$ vagy $z^2 \stackrel{(2p)}{=} 1-i \stackrel{(2p)}{=} \sqrt{2}e^{-i\frac{\pi}{4}}$, vagyis $z_1 \stackrel{(1p)}{=} e^{-i\frac{\pi}{4}}$, $z_2 \stackrel{(1p)}{=} e^{i\frac{3\pi}{4}}$, $z_3 \stackrel{(1p)}{=} \sqrt[4]{2}e^{-i\frac{\pi}{8}}$, $z_4 \stackrel{(1p)}{=} \sqrt[4]{2}e^{i\frac{7\pi}{8}}$.

3. feladat (10+10+10=30 pont)

Számolja ki az alábbi sorozatok határértékét:

$$a_n = \left(\frac{2n-5}{2n+3} \right)^{3n}, \quad b_n = \sqrt{9n^2 + 2n - 6} - 3n, \quad c_n = \sqrt[n]{\frac{n^3 + 2n}{2n^2 + 4}}$$

Mo.

$$a_n \stackrel{(6p)}{=} \left(\frac{\left(1 - \frac{5}{2n}\right)^{2n}}{\left(1 + \frac{3}{2n}\right)^{2n}} \right)^{\frac{3}{2}} \stackrel{(2p)}{\rightarrow} \left(\frac{e^{-5}}{e^3} \right)^{\frac{3}{2}} \stackrel{(2p)}{=} e^{-12}$$

$$b_n \stackrel{(4p)}{=} \frac{9n^2 + 2n - 6 - 9n^2}{\sqrt{9n^2 + 2n - 6} + 3n} \stackrel{(4p)}{=} \frac{2 - \frac{6}{n}}{\sqrt{9 + \frac{2}{n} - \frac{6}{n^2}} + 3} \stackrel{(1p)}{\rightarrow} \frac{2}{3+3} \stackrel{(1p)}{=} \frac{1}{3}$$

$$\frac{n}{6} = \frac{n^3}{2n^2 + 4n^2} \leq \frac{n^3 + 2n}{2n^2 + 4} \leq \frac{n^3 + 2n^3}{2n^2} = \frac{3n}{2} \quad (6p)$$

$$1 \leftarrow \sqrt[n]{n} \sqrt[n]{\frac{1}{6}} \leq c_n \leq \sqrt[n]{n} \sqrt[n]{\frac{3}{2}} \rightarrow 1. \quad (3p)$$

Így a rendőrelv miatt $c_n \rightarrow 1$. **(1p)**

4. feladat (20 pont)

Adja meg az alábbi sorozatok torlódási pontjainak halmazát, limesz superiorját, illetve limesz inferiorját. Létezik-e határérték?

$$a_n = \frac{(-n)^n + 7^n}{n! + n^7}, \quad b_n = \frac{n! + n^7}{(-n)^n + 7^n}$$

Mo.

$$a_n = \begin{cases} \frac{n^n}{n!} \cdot \frac{1 + \left(\frac{7}{n}\right)^n}{1 + \frac{n^7}{n!}} \rightarrow \infty, & \text{ha } n \text{ páros} \\ \frac{n^n}{n!} \cdot \frac{-1 + \left(\frac{7}{n}\right)^n}{1 + \frac{n^7}{n!}} \rightarrow -\infty, & \text{ha } n \text{ páratlan} \end{cases} \quad (6p)$$

A sorozat torlódási pontjainak halmaza $\{-\infty, \infty\}$ **(1p)**, vagyis $\limsup a_n = \infty$, **(1p)** $\liminf a_n = -\infty$ **(1p)**, így a sorozat nem konvergens **(1p)**.

$$b_n = \begin{cases} \frac{n!}{n^n} \cdot \frac{1 + \frac{n^7}{n!}}{1 + \left(\frac{7}{n}\right)^n} \rightarrow 0, & \text{ha } n \text{ páros} \\ \frac{n!}{n^n} \cdot \frac{1 + \frac{n^7}{n!}}{-1 + \left(\frac{7}{n}\right)^n} \rightarrow 0, & \text{ha } n \text{ páratlan} \end{cases} \quad (6p)$$

A sorozat egyetlen torlódási pontja a 0 **(1p)**, vagyis $\limsup b_n = \liminf b_n = 0 = \lim b_n$ **(3p)**.

5. feladat (20 pont)

Hol folytonos, hol és milyen típusú szakadása van a következő függvénynek?

$$f(x) = \frac{\sin(x-3)}{|x^2 - x - 6|}$$

A szakadási helyeken határozza meg a függvény bal és jobb oldali határértékét!

Mo. $x^2 - x - 6 = (x - 3)(x + 2)$ **(2p)**, tehát $D_f = \mathbb{R} \setminus \{-2, 3\}$ **(1p)**. A függvény folytonos az értelmezési tartományának minden pontjában **(2p)**, mert folytonos függvények hányadosa, és a nevező nem nulla.

$$\lim_{x \rightarrow 3 \pm 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3 \pm 0} \frac{\sin(x-3)}{|x-3|} \cdot \frac{1}{|x+2|} \text{ (2p)} = \lim_{x \rightarrow 3 \pm 0} \underbrace{\frac{\sin(x-3)}{\pm(x-3)}}_{\rightarrow \pm 1} \cdot \underbrace{\frac{1}{|x+2|}}_{\rightarrow \frac{1}{5}} \text{ (3p)} = \pm \frac{1}{5}$$

(1p), tehát a függvénynek a 3 pontban véges ugrás típusú szakadása van **(2p)**.

$$\lim_{x \rightarrow -2} f(x) = \lim_{x \rightarrow -2} \underbrace{\frac{\sin(x-3)}{|x-3|}}_{\rightarrow \frac{\sin(-5)}{5} > 0} \cdot \underbrace{\frac{1}{|x+2|}}_{\rightarrow +\infty} = +\infty \text{ (5p)}, \text{ azaz a } -2 \text{ pontban a bal és a}$$

jobb oldali határérték is $+\infty$, így itt függvénynek másodfajú szakadása van **(2p)**.

6. feladat (10 pont, IMSC-seknek javasolt.)

Legyen N pozitív természetes szám! Adja meg az $a_n = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n \cos \frac{k\pi}{N}$ sorozat torlódási pontjait! (Segítség: Határozza meg a_{2N} értékét!)

Mo. $a_{2N} = 0$ **(2p)**. Indoklás: Az origó középpontú egységkörbe írt szabályos $2N$ szög csúcsaiba mutató vektorok összege az elrendezés szimmetriája miatt a nullvektor, és $2N \cdot a_{2N}$ éppen ezen vektorok vízszintes koordinátáinak összege. **(3p)**

Hasonlóan igazolható, hogy ha n a $2N$ többszöröse, akkor $a_n = 0$. **(2p)**

Így ha $n = \alpha 2N + \beta$ ($\alpha, \beta \in \mathbb{N}$, $\beta < 2N$), akkor

$$a_n = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n \cos \left(\frac{k\pi}{N} \right) = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^{\beta} \cos \left(\frac{k\pi}{N} \right) \quad \text{ezért} \quad |a_n| \leq \frac{2N}{n} \rightarrow 0.$$

Tehát az (a_n) sorozat konvergens, határértéke 0 **(2p)**, így egyetlen torlódási pontja a 0 **(1p)**.

Az a_n képletében szereplő összegzés el is végezhető, ha észrevesszük, hogy $\cos \frac{k\pi}{N} = \operatorname{Re}(q^k)$, $q = e^{i\frac{\pi}{N}}$ mellett, tehát na_n egy q hányadosú, n tagú mértani sor összegének valós része, így $a_n = \frac{1}{n} \operatorname{Re} \left(q \frac{1-q^n}{1-q} \right)$. Innen is megkapható, hogy $|a_n| \leq \frac{1}{n} \left| q \frac{1-q^n}{1-q} \right| \leq \frac{2}{n|1-q|} \rightarrow 0$.